



från slacker till superman av johanna uddén

tur att han tog nycklarna den där gången! Det var 2006 och Pontus Raud var styrelseledamot i det konstnärsägda Konstnärshuset. Han ville så mycket. Han ville att Konstnärshuset skulle utvecklas till en helt konstnärsdriven verksamhet i stället för att försöka vara en konsthall som ställde ut tjugiga namn. De ålderstigna medlemmarna i Svenska konstnärers förening hängde inte riktigt med. Så när Konstnärshuset i samma hus släppte några lokaler la Pontus Raud snabbt beslag på nycklarna.

– Jag rensade ut de två rummen. Rev en vägg, målade och byggde en bardisk. Jag köpte massor av sprit och så bjöd jag in alla konstnärsdrivna gallerier i Stockholm för att visa lokalerna.

Det här var två veckor innan den nya stora konstmässan Market skulle öppna. Market, mässan för de kommersiella gallerierna som endast ville sälja. Konstnärerna kände sig utnyttjade. Till öppningen hade enbart penningstarka presumtiva köpare bjudits in. Det var stor irritation bland konstnärerna. Det var då de bestämde sig för att göra en egen mäsas – Minimarket.

– Det blev superbråttom! Idén var att öppna samtidigt som Market, så vi hade bara två veckor på oss. Jag utsåg mig själv till ”final cut”. Någon måste bestämma, det fanns ingen tid till tjafsande.

Tio konstnärsdrivna gallerier skulle vara med. De la femhundra kronor var, köpte material till bygget och hyrde en ljudanläggning.

– Vi byggde riktiga mässbås, fast pyttesmå, och nummerade med B02 och så vidare. Det var ett kul sätt att angripa mässans form på. Vi lekte med konceptet. Självklart hade vi även en årets konstnär, Renate Bauer, som presenterades i det största bäset.

Minimarket var en uppstickare och det kom massor av media. Alla vill ju prata med en underdog. Den lilla mässan blev otroligt välbesökt och omtalad. Och det blev början på Supermarket som nu är Sveriges största konstmässa.

Det är ingen tvekan om att Pontus Raud är en handlingens man. Han berättar om sin uppväxt i Uppsala, hur han hoppade av gymnasiet, spelade i en massa band, hängde på Ofvandahls och som nittonåring drog till Stockholm för att bli skådespelare.

– Jag var en riktig slacker som stack till storstan. Gick på Calle Flygare och fick statistjobb på Dramaten. Jag fick möjlighet att ta över Teater Kameleont och var konstnärlig ledare där i ett år.

Och så där håller det på. Han var framgångsrik bandbokare på Cityhallen. Han ordnade rockgala på Långholmen. Styra upp och organisera verkar vara Pontus Rauds grej, vad han än tar sig för.

– Det tog ett tag innan jag kom in på konsten. Min mamma, Margareta Raud, är konstnär, så jag försökte alltid att styra bort från det. Men så började jag ändå läsa konstvetenskap och min fru övertalade mig att börja på konstskola. Förmodligen såg hon det som jag inte såg, att äpplet inte faller långt från trädet. Så till sist hamnade jag på Mejan ändå.



**SUPER
MARKET
2013**
STOCKHOLM
INDEPENDENT
ART FAIR



Konstverken är från Supermarket, Stockholm Independent Art Fair 2013



När Pontus Raud gick på konsthögskolan briserade postmodernismen. Han berättar hur undervisningen förändrades från de första professorerna Kjell Strandqvist och John-Erik Franzén till Dan Wolgers och Max Book.

– Du kan ju tänka dig vilken skillnad! Från att ha blivit itudad att man skulle jobba utifrån konstens magi kom postmodernismen som pratade om subjektivitet i konsten. Hantverket och magin var inte viktiga längre. Det var en bra utveckling, men det som hände var att postmodernisterna som ville slå sönder konstens gränser förvisso gjorde det, men samtidigt skapade de nya gränser. Så när jag gick ut 1998 var många vilsna i sin konstnärsroll. Galleristerna skulle ta tag i en, man var inget på egen hand. Ett stort antal slutade med konst och en del gick ihop i egna konstnärsdrivna gallerier. Idag är det annorlunda. Internet har gjort att konstnärer tar saker och ting i egna händer.

Pontus Raud kom med i Studio 44 när Linda Nykopp fått projekt pengar för att starta ett konstnärsdrivet galleri 2002. Och Studio 44 var ett av de gallerier som sen deltog i skapandet av Minimarket. Candyland, AK28 och ID:I likaså. Alla ville de hitta ett rum där konsten är autonom, oberoende av andras åsikter.



– Det som gör att konstnärsdrivna gallerier kan driva en sån här sak är att alla har en passion för konsten, egen tid och en utpräglad samarbetsförmåga.

Vägen från Minimarket till Sveriges största konstmässa ter sig ganska spikrak, såhär i efterhand. Men det har inte varit lätt hela tiden. Året efter den första mässan sökte arrangörerna pengar för att göra det igen, men i något större skala. Och Supermarket 2007 blev en fullkomlig succé. Sjutton gallerier ställde ut på Konsthuset, över tretusen besökare kom och mässan kallades i pressen för ”Konstens egen popfestival”.

– Det var en fullkomlig lyckoyra! Vi var fast beslutna att fortsätta året därpå. Men det blev riktigt jobbigt! Vi hade hyrt en stor lokal och trettioåtta gallerier hade anmält sig, många från andra länder. Vi byggde upp fyrahundra löpmeter vägg som vi målade vit. Dessutom tog vi hand om hela mässan, alla konstnärer och så vidare. Allt gick jättebra, men när vi stängde mässan var vi helt utarbetade. Vi hade inga pengar kvar och vi var beredda att ge upp.

Från de utländska galleristerna kom tackmejl som beskrev Supermarket som en otroligt viktig mässa och en bra plattform för nätverkande. Pontus Raud och hans kolleger fick så många lovord från branschen att de inte kunde släppa Supermarket.

Så – på't igen! De fick kontakt med Clarion Hotel som nischat sig inom samtidskonst och som erbjöd lokaler till nästa mässa.

– Det blev en skön krock mellan konstnärsgalleriernas slackermiljö och hotellets tjugiga stil. Det här året gick Stockholm Art Fair i putten, så nu blev vi Sveriges största konstmässa.

Det var 2009. Sedan dess har de hållit till i Kulturhuset som klokt nog fångade upp den populära mässan. En helt logisk utveckling där Supermarket hamnade i rätt kontext. Årets Supermarket 14–17 februari hade åttiosju utställare och 6 500 besökare.

Pontus Raud delar sedan flera år projektledarrollen med Andreas Ribbung och Meggie Sandell. De tre jobbar hela året, parallellt med sina egna konstnärskap. De lägger upp strategier och besöker konstnärsgallerier i andra länder. Tillsammans med extraanställda gör de urvalet, tidningen och drar hela mässan. I år hade de hjälp av sextio volontärer.

Supermarket har blivit en viktig scen för samtidskonsten. Här ordnas seminarier i samarbete med Riksställningar, här finns den aktiva performansscenen Redspot och här organiseras möten mellan viktiga personer. Supermarket får en skvätt pengar från Kulturrådet och Stockholms stad.



Pontus Raud, Den blomstertid nu kommer 2011, oljepastell, 161 x 123,5 cm

Dessutom tar man entré och en avgift för medverkande gallerier. Ekonomin gick precis ihop i år.

– Den här do it yourself-mentaliteten funkar väldigt bra i dessa tider när politikerna inte vill betala för kulturen. Jovisst, vi bjuder dem på en scen, men de kan kanske mig inte styra över den. Man ska inte ta bort marknaden, men när marknaden blir det som dikterar villkoren, det är då man ska börja demonstrera.

Supermarket ger många ringar på vattnet. Förra året blev Pontus Raud projektledare för den svenska delen av internationella World Art Day 15 april – ett evenemang som skulle uppmärksammas över hela världen.

– Jag bjöd in internationella konstnärer till ett seminarium om yttrandefrihet och censur på Moderna museet. Ett sidoarrangemang var att bjuda på tårtor designade av konstnärer. En av dem var Makode Linde som jag träffat några år innan. Jag gillade hans konst och speciellt idén om att måla om västerländska ting till blackface. När han presenterade idén om att ha Venus från Willendorf som blackface-tårta så tänkte jag: Aha, han vill sätta en blackface på konsthistorien.

Vi har säkert alla sett scenen på tv. Kulturministern skär i tårtan medan Makode Linde skriker hjärtskärande. Pontus Raud filmade och la upp filmen på Youtube.

– På tisdagen ringde Moderna museet och sa att svensk-afri-

kanska föreningen har uppmanat kulturministern att avgå för att hon deltagit i ett rasist-jippo. Sedan ringde alla svenska tidningar och frågade om jag hade planerat en fälla för kulturministern. Sedan bombhotades Moderna museet ... det gick i ett. Dagen efter ringde hela världen upp och ville veta vad som hade hänt. Det var helt galet! Jag tycker Makode var fantastisk som sakligt svarade på alla påhopp. En stor elege till honom och till kulturministern för att hon skar i tårtan!

Filmen har idag ca 3,8 miljoner visningar. *

Pontus Raud ställer ut på Galleri Flach



från den 14 november 2013



日本製

HELT NYA LEXUS IS 300h. DAGS ATT BYTA FIL?

Börjar de gamla vanliga hjulspåren känna lite trötta? Då kan det bli dags för ett mer självständigt val. Prova det alla senaste från Lexus, fullhybriden IS 300h. Då blir du en föremål av varför Lexus blivit kört till märket med Sveriges mest nöjda ägare. Till ett i real.

En av hemligheterna bakom de nöjda ägarna är så klart de extremt höga japanska kvalitetskraven. Med IS 300h har Lexus nu fem fullhybrider på programmet. Alla med en suverän kombination av prestanda och strålande bränsleeffektivitet. Plus naturligtvis Lexus inbyggda kärnvärden, kvalitet, komfort och pålitlighet.

Men IS 300h har dessutom något annat som appellerar till helt andra sinnen än förnuftet. För det här är en bil som i grunden är konstruerad för att ge föraren en läge, distinkt svar och maximal kontroll, i de grupper som brukar sammanfattas i ordet körglädje. Med körlagvillor är det absolut lika lätt att ytterligare vässa de sportiga väggångsparameterna, som ett välje Eco-laget för maximal bränsleekonomi och minimala CO₂-utsläpp (från endast 99 g/km).

Välkommen att kontakta oss på Kaiser Bil för ett arrangerat provkörning. Du kommer att uppleva skillnaden.

Lexus Stockholm-Norr Ytterbyvägen 14-15, Täby. Tel 08-00161000. www.lexusbil.se
Lexus Stockholm-Söder Bolmenstegen 24, Ärsta. Tel 08-00161000.

Estimerade bränsleförbrukning (l/100 km) och CO₂-utsläpp (g/km): 223 l/100 km (kombi) / 177 g/km (kombi) vid 50% vägprestanda. Dessa värden gäller för bilarna IS 300h. Bilarna IS 300h är utrustade med 1775 literols motor.

